

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської
ради Одеського району Одеської області
Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

Одеса
2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської
ради Одеського району Одеської області
Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МОДЕРНІЗАЦІЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В СУЧАСНИХ
ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

Одеса
2026

УДК: 371

DOI: <https://doi.org/10.24195/ModernisationEP-2026-3>

М 74

*Рекомендовано до друку Вченою Радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»
Протокол № 10 від 26 лютого 2026 року*

Рецензенти:

Княжева Ірина, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Університету Ушинського;

Тягнирядно Євгенія, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри мовної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ.

М 74 Модернізація освітнього процесу в сучасних закладах освіти:
збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Одеса, Україна, 20 лютого 2026 року). Університет Ушинського. Одеса:
Бондаренко М.О., 2026. 372 с.

ISBN 978-617-8814-06-9

УДК: 371

*Усі матеріали збірника подаються у редакції авторів.
Відповідальність за достовірність фактів несуть автори.*

ISBN 978-617-8814-06-9

- © Кафедра педагогіки Університету Ушинського, 2026;
- © Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської ради Одеського району Одеської області, 2026;
- © Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax», 2026.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ №1: РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ 6

1. Артемьева І.С. Педагогічна практика як пропедевтичний етап формування професійного іміджу майбутнього вчителя..... 6
2. Афанасьєв В.В. Інтеграція технологій штучного інтелекту (ШІ) у процес підготовки майбутніх учителів інформатики як специфічна характеристика оновлення освітнього простору педагогічного університету 12
3. Бартенева І.О. Діалогічні форми навчання як засіб формування екологічної культури здобувачів вищої освіти 19
4. Галіцян О.А. Методичний ресурс актуалізації акмеологічного сегменту підготовки майбутніх викладачів закладу вищої освіти (на матеріалі освітнього компоненту «Акмеологічна культура та акмефьючеринг викладача») 32
5. Княжева І.А., Тарасовська М.Ю. Підготовка майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до формування безпечної поведінки дітей старшого дошкільного віку..... 38
6. Княжев І.О. Математична підготовка майбутніх педагогів як основа формування здатності до прогнозування: огляд сучасних наукових досліджень 44
7. Кібіч Д.О. Модель формування комунікативної культури майбутніх фахівців у системі технологічної та дизайнерської професійної освіти 50
8. Лісогор А.В. Проектно-орієнтоване навчання як інструмент розвитку інноваційного мислення студентів дизайнерських спеціальностей..... 55
9. Moroza V. The role of non-formal education in the professional development of university teachers 61
10. Ноздрова К.В. Модернізація системи підготовки майбутніх юристів у закладах вищої освіти..... 67
11. Naudyonov I. Specifics of training future teachers in pedagogical institutions of higher education 73
12. Palshkova I. Didascological and acmeological approaches as innovative strategies for constructing the architectonics of the educational and scientific space of the pedagogical university 78
13. Соловейчук О.М. Проектування та розробка ІІІ-асистента: практична підготовка майбутніх учителів природничо-математичних дисциплін 84
14. Zhong Chenyu Culturological approach as a key factor in preparing future art teachers 96
15. Чорний О.С. Методична підготовка майбутніх учителів як ключовий компонент професійної освіти в умовах модернізації освітнього простору. 102
16. Шедіна С.В. Комп'ютерне моделювання як дидактичний засіб підвищення ефективності підготовки майбутніх дизайнерів у закладах вищої освіти 108
17. Штреблев М.Ю. Особливості підготовки майбутніх учителів до фасилітаційної взаємодії в освітньому просторі 113

Moroza Viktoriia,
postgraduate student,
Master's degree candidate
The State Institution
“South Ukrainian National Pedagogical
University named after K. D. Ushynsky”

THE ROLE OF NON-FORMAL EDUCATION IN THE PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF UNIVERSITY TEACHERS

Research Relevance. One of the directions in the development of domestic pedagogical science at the present stage is the elaboration of conceptual approaches to the reform of higher pedagogical education in the country. Ukrainian society requires highly qualified pedagogical and scientific-pedagogical staff, since the foundation of the progressive development of any state is high-quality education, which is impossible without effective teaching personnel. At the same time, university teachers must continuously expand their knowledge and skills, transmitting professionally significant information to students. The development of professional competence, the mastery of educational innovations, and the improvement of teaching abilities are facilitated by non-formal education.

The purpose of the article: to characterize the features of organizing non-formal education for university teachers and to prove its role in the professional development of academic staff.

Presentation of the Main Material. Historically, non-formal education performed a compensatory and optional function in relation to formal education; however, today it can be argued that the relationship between them is gradually shifting in the opposite direction. At the same time, non-formal education is not so much an alternative as it is a complement and continuation of existing educational systems.

Unlike the system of formal education, which is rather conservative and requires considerable time and effort for restructuring and change, non-formal education, as a mechanism and instrument of the educational system, is much more dynamic, since it presupposes variability and quickly responds to the demands of society as a whole and

of each individual in particular. Non-formal education makes it possible to address both short-term tasks (acquiring certain skills and competencies, for example, language skills) and to form worldview and personal knowledge for a longer perspective (for example, the development of leadership qualities or legal education).

Today, non-formal education is understood as any organized learning carried out outside the formal education system, which complements it by providing the acquisition of skills and abilities necessary for the professional and personal development of a socially and economically active individual. This educational activity is structured, has an educational purpose, specific time frames, infrastructural support, and is conducted consciously.

Article 53 of the Law of Ukraine “On Higher Education” (2014) states that: academic and teaching staff are persons who, at their primary place of employment in higher education institutions, carry out educational, methodological, scientific (scientific-technical, artistic), and organizational activities [1]. Therefore, we believe that the system of non-formal education should reflect symmetrical directions: educational, methodological, and scientific.

In recent times, the enhancement of professional and pedagogical competence of university teachers has been marked by the active implementation of the model of online learning, which involves the extensive use of local and global computer networks within the university structure. Interactive online communication enables teachers to quickly send questions and receive necessary consultations.

Three types of courses aimed at improving the professional and pedagogical competence of teachers, based on the active use of information and communication technologies (ICT), are distinguished: Web-intensive – the learning process takes place entirely online; Web-focused – ICT is considered a mandatory element of the required training program for professional development; Web-enhanced – provides free access to electronic services, allowing teachers not necessarily to remain online at all times [2].

Such a model has also developed in other higher education institutions over the course of long historical evolution and today remains one of the most popular forms of

professional development and the formation of teachers' professional and pedagogical competence.

Non-formal education today is an integral part of the learning process in Ukraine. The market of non-formal (and informal) educational services is continuously developing, and the number of individuals engaged in such education is steadily increasing. Despite the fact that we still have very limited information about the resources required by citizens for self-education and lack the ability to assess the outcomes of learning in non-formal (and informal) education, an increasing number of educational organizations are offering seminars, trainings, discussions, master classes, workshops, courses, and other activities to meet the needs of adults and youth.

Equally important is that a significant number of educational resources for learners are free of charge, which undoubtedly opens and expands opportunities for remote participation in non-formal education. University teachers systematically introduce students to modern online services and platforms, encouraging young people to actively participate in various activities. Although non-formal education most often leads to qualifications that are not recognized as formal educational qualifications, or qualifications are not awarded at all, non-formal education represents one of the directions of professional and personal development of future teachers[3]. It positively influences the formation of their general and professional competencies, allowing them to deepen knowledge and improve skills and abilities.

The online resource «Learn LifeLong» aims to promote public awareness of educational programs implemented in Ukraine, to establish communication between those wishing to study and educational institutions, to foster the recognition of the value and the development of a culture of lifelong learning, to create conditions for the comprehensive realization of individual potential, and to enhance social and civic engagement. Prometheus, being the largest online education platform in Ukraine, provides universities, leading lecturers, and top companies with free opportunities to publish and distribute courses. Each course consists of video lectures, interactive assignments, and a forum where students can ask questions to the instructor and communicate with one another. Taking professional development courses by English

language teachers (EFL Teachers) on the online platform Coursera, a leading provider of Massive Open Online Courses (MOOCs), is a good choice for those who are in constant search, engaged in self-development, and wish to be confident in their abilities before undergoing another certification. Among the advantages of the courses offered on the platform is their flexibility: the time allocated for completing assignments can be distributed at one's own discretion. Moreover, teachers retain the choice of directions in which they will build their work: young learners or teens/adults. In addition to various instructions that describe actions step by step, participants have the opportunity to communicate in forums with colleagues from around the world, share their experiences on the discussed topics, and, accordingly, adopt the experiences of others. The online education studio EdEra (EducationEra) is another option for high-quality, accessible, and effective training for educators in Ukraine. The studio's team creates online courses, special projects, interactive textbooks, and educational blogs.

At present, new forms of organizing educational programs, innovations, and experiments are being sought not only in the field of adult education but also in education as a whole. It is precisely in non-formal education that methods, forms, and content are implemented which, for various reasons, cannot be realized within the system of formal education. Here they can be tested with subsequent adaptation, examined for viability, and introduced into formal education. In non-formal education, as a rule, there is no such concept as an academic year. The duration of learning in this sphere may range from one hour (for a single lecture), several days (a training), to several years (a long-term course). However, as practice shows, short-term educational courses prevail in non-formal education. A number of organizations are quite successful in promoting such a democratic and accessible form of adult non-formal education as study circles. In this sector, innovative educational approaches, directions, and methods of active learning (interactive, role-playing and business games, case studies, simulations, etc.) are actively used, along with various educational technologies (open space, future workshop, world café, peer education, adult study circles).

As researchers note, adult non-formal education, carried out by various actors in the educational space (including civic and non-profit organizations), is aimed at adapting adults to the rapidly changing social, economic, technological, and political environment, integrating them into society, activating participation in social processes, and ensuring the continuous renewal of knowledge, skills, and abilities regardless of age. In addition to maintaining the necessary level of social and educational competence of adults, non-formal education can also provide effective psychological and pedagogical support to individuals who find themselves in difficult, crisis life situations. The effectiveness of such support is determined by a number of properties of non-formal education that advantageously distinguish it from formal education.

Conclusions. Thus, based on the theoretical analysis of international experience regarding the development of professional and pedagogical competence of teachers for their work in the higher education system, the main aspects of addressing this issue can be distinguished, namely: the mandatory correlation of standards of pedagogical training of specialists with the standards defined in the regulatory and legal provisions governing the educational process in higher education institutions; the selection of necessary academic disciplines that must be directly related to pedagogical activity, taking into account essential issues of pedagogy and didactics.

Non-formal education is one of the important forms of developing competencies acquired in formal education and of cultivating new ones that significantly enhance the competitiveness of specialists. For a teacher, it is an opportunity to broaden and deepen professional competence and to meet personal educational needs. While formal education constitutes the foundation of professional training, non-formal education expands the spectrum of competencies in areas of interest and develops the professionally necessary abilities of the teacher.

References

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/print1391950419561429>.
2. Скорик Т., Вергунова В. Неформальна освіта як чинник професійного розвитку майбутніх учителів. *Синергія формальної, неформальної*

та дуальної освіти майбутніх фахівців дошкільної та початкової освіти:
матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнародною участю (11–12 червня 2021 року, Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка). Чернігів, 2021. С.86–89.

3. Офіційний сайт Університету Ушинського. URL: <https://pdu.edu.ua/>

Наукове видання

Колектив авторів

МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
М. ОДЕСА, УКРАЇНА, 20 ЛЮТОГО 2026 РОКУ

Українською мовою

Відповідальний редактор: Ірина Олександрівна Бартенєва
*кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»*

Підписано до друку 06.03.2026 р.
Формат 60×84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman
Друк офсетний. Ум. друк. арк. 21,62. Наклад 300 прим.
Зам. № 0603/1

Надруковано з готового оригінал-макета у друкарні «Апрель»
ФОП Бондаренко М. О.
65045, м. Одеса, вул. В. Арнаутська, 60
Тел.: +38 (048) 700 11 55
info@aprel.od.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців ДК № 4684 від 13.02.2014

